

СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ ПЪТУВАНИЯ ОТ ЧУЖБИНА КЪМ БЪЛГАРИЯ

Мирела Михайлова, Натали Михайлова, Симона Данкова, Миглена Димитрова
mimi9210@abv.bg; natty_mz@abv.bg; simonnabee@abv.bg; azzazaz@abv.bg

**ВТУ “Тодор Каблешков”, гр. София, 1574, ул. „Гео Милев” №158,
БЪЛГАРИЯ**

***Ключови думи:** транспорт, статистически анализ и оценка на туристическите пътувания от чужбина към България*

***Резюме:** Туризмът има важно значение в социален и икономически аспект. Благодарение на него човешкото здраве и трудоспособността се стабилизират и се разкриват работни места, които понякога са основен източник на доходи за определено селище и подобряват жизнения стандарт в него. В личен план, пътуванията, които хората предприемат, често обогатяват тяхната езикова, познавателна и социална култура.*

Статистическите данни за туризма се използват не само за наблюдение на политиката на ЕС в областта на туризма, но също така и на регионалната политика и политиката в областта на устойчивото развитие.

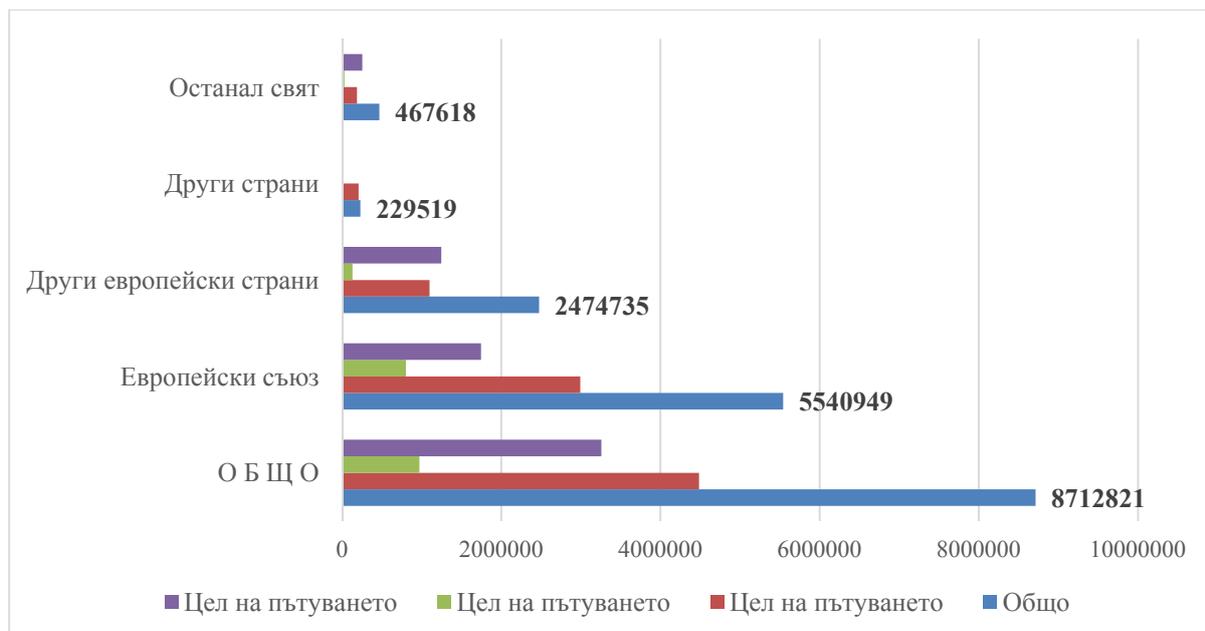
Туризмът е един от основните клонове на българската икономика. Разположена на кръстопът, свързващ Изтока и Запада от хилядолетия, България е била дом на много цивилизации, включително на траки, римляни, византийци, славяни, древни българи и османци. В страната има изобилие от исторически и природни забележителности, музеи и манастири, разпръснати на сравнително малка, но транспортно леснодостъпна територия. Основните ски курорти са Боровец, Банско и Пампорово, а най-популярните морски - Созопол, Несебър, Златни пясъци, Слънчев бряг и Албена. Планините Рила, Пирин, Витоша, Стара планина и Родопите привличат любители на алтернативния туризъм и алпинисти.

1. ПОСЕЩЕНИЯ НА ЧУЖДЕНЦИ В БЪЛГАРИЯ ПО ЦЕЛ НА ПЪТУВАНЕТО И ПО СТРАНИ

ЗА 2011 ГОДИНА

Таблица 1

Страни	Общо	Цел на пътуването		
		Почивка и екскурзия	Служебна	Други
О Б Щ О	8712821	4484248	971735	3256838
Европейски съюз	5540949	2993128	802005	1745816
Други европейски страни	2474735	1098828	130059	1245848
Други страни	229519	206066	11202	12251
Останал свят	467618	186226	28469	252923

Фиг. 1
Източник: НСИ

На фигура 1 по данни на НСИ е представен броя на туристите посетили България за 2011 година по цел на пътуването и по страни. През 2011 година България е посетена от 8 71 821 чуждестранни туристи.

Най – голям е броя на туристите с цел екскурзия, служебните и други пътувания от ЕС и другите европейски страни. Страните от ЕС са на важния генериращ пазар за туризма в България. За това и най много туристи има от ЕС, след тях се нареждат туристите от други европейски страни.

ЗА 2012 ГОДИНА

Таблица 2

Страни	Общо	Цел на пътуването		
		Почивка и екскурзия	Служебна	Други
О Б Щ О	8866552	4622710	1040488	3203354
Европейски съюз	5350622	2784966	761565	1804091
Други европейски страни	2796737	1413238	218851	1164648
Други страни	192118	168607	11715	1796
Останал свят	527075	255899	48357	237305

На фигура 2 по данни на НСИ е представен броя на туристите посетили България за 2012 година по цел на пътуването и по страни. През 2012 година има 3.4 % ръст на посещения на чуждестранни туристи в България в сравнение с предходната 2011 година.

През 2012 спрямо 2011 има намаление при почивките и екскурзиите от ЕС с 208 162 туристи и при другите страни с 37 459 туристи; и увеличение през 2012 при почивките и екскурзиите от други европейски страни с 314 410 туристи и при останалия свят с 69 673 туристи спрямо 2011.

При служебните пътувания има намаление при ЕС през 2012 спрямо 2011 с 40 440 туристи; и увеличение при другите европейски страни с 88 792 туристи, при други страни с 513 туристи и при останалия свят с 19 888 туристи през 2012.

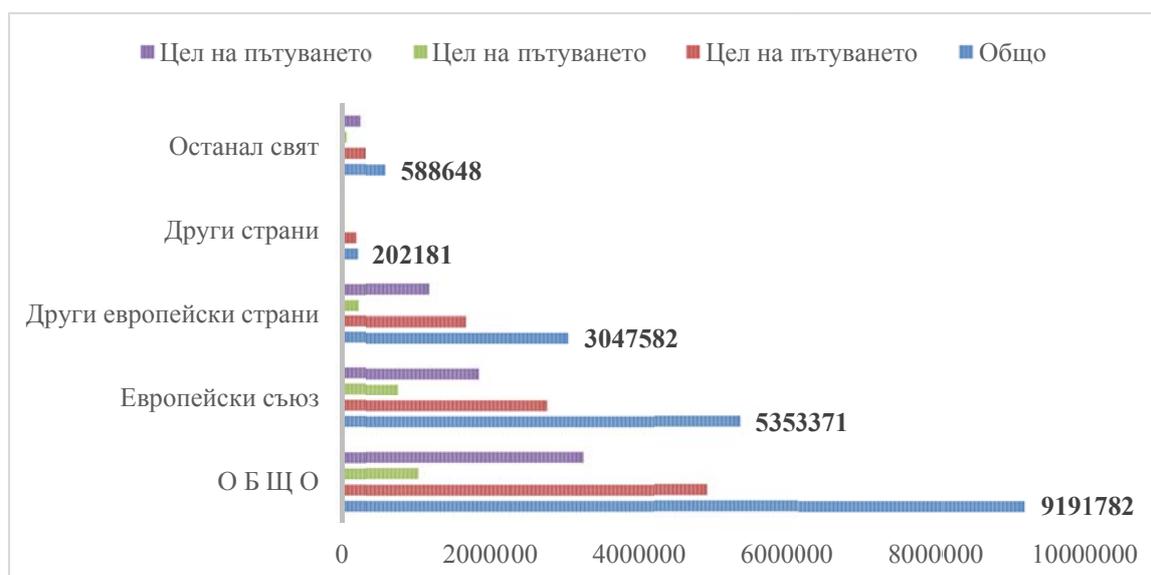
Фиг. 2
Източник: НСИ

При другите пътувания има увеличение при ЕС през 2012 спрямо 2011 с 58 275 туристи; и намаление при другите европейски страни с 81 200 туристи, при другите страни с 10 455 туристи и при останалия свят с 15 618 туристи през 2012.

ЗА 2013 ГОДИНА

Таблица 3

Страни	Общо	Цел на пътуването		
		Почивка и екскурзия	Служебна	Други
О Б Щ О	9191782	4913773	1026423	3251586
Европейски съюз	5353371	2770289	755249	1827833
Други европейски страни	3047582	1656327	211427	1169828
Други страни	202181	179479	10618	12084
Останал свят	588648	307678	49129	231841

Фиг. 3
Източник: НСИ

На фигура 3 по данни на НСИ е представен броя на туристите посетили България за 2013 година по цел на пътуването и по страни. През 2013 година България е посетена от 9 191 782 чуждестранни туристи, което е с 5.5 % повече от 2012 година.

През 2013 спрямо 2012 има намаление при почивките и екскурзиите от ЕС с 14 677 туристи; и увеличение при другите европейски страни с 243 089 туристи, другите страни с 10 872 туристи и при останалия свят с 51 779 туристи през 2013 спрямо 2012.

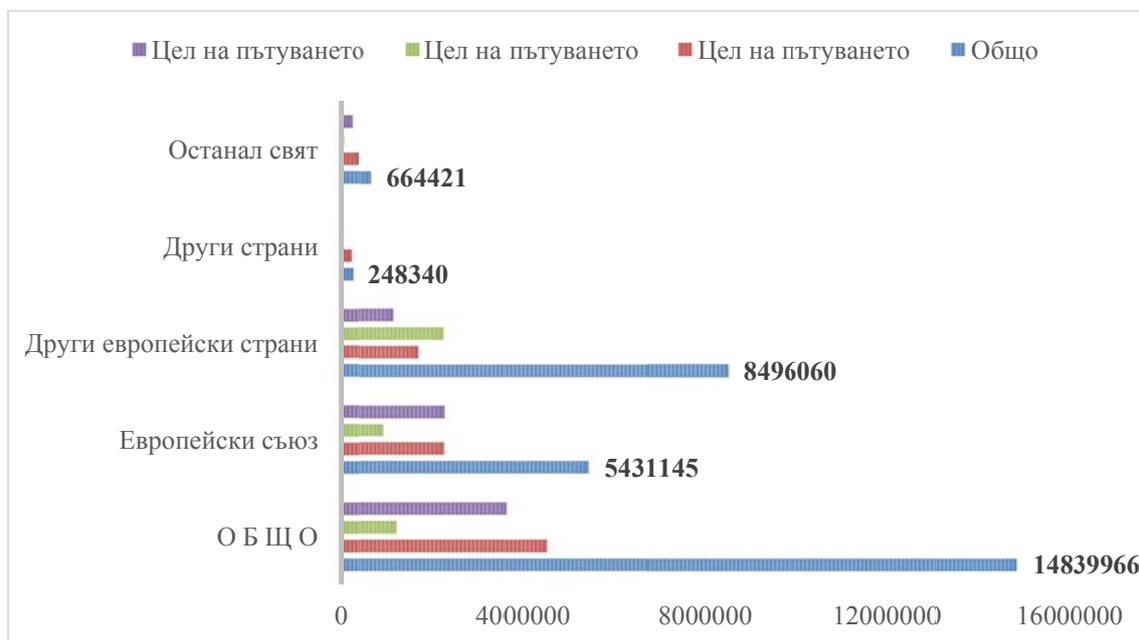
При служебните пътувания има увеличение през 2013 спрямо 2012 при останалия свят с 772 туристи; и намаление при ЕС с 6 316 туристи, при другите европейски страни с 7 424 туристи и при другите страни с 1 097 туристи през 2013 спрямо 2012.

При другите пътувания има увеличение през 2013 спрямо 2012 при ЕС с 23 742 туристи, при другите европейски страни с 5 180 туристи и другите страни с 10 288 туристи и намаление при останалия свят през 2013 с 5 464 туристи.

ЗА 2014 ГОДИНА

Таблица 4

Страни	Общо	Цел на пътуването		
		Почивка и екскурзия	Служебна	Други
О Б Щ О	14839966	4532307	1217368	3659146
Европейски съюз	5431145	2244727	930354	2256064
Други европейски страни	8496060	1690908	2233753	1150254
Други страни	248340	217213	10936	20191
Останал свят	664421	379459	52325	232637

Фиг. 4
Източник: НСИ

На фигура 4 по данни на НСИ е представен броя на туристите посетили България за 2014 година по цел на пътуването и по страни. През 2014 година България е посетена от 14 839 966 международни туристи.

През 2014 спрямо 2013 има увеличение при почивките и екскурзиите от другите европейски страни с 34 581 туристи, при другите страни с 37 734 туристи и при

останалия свят с 171 781 туристи и намаление при ЕС през 2014 спрямо 2013 с 525 562 туристи.

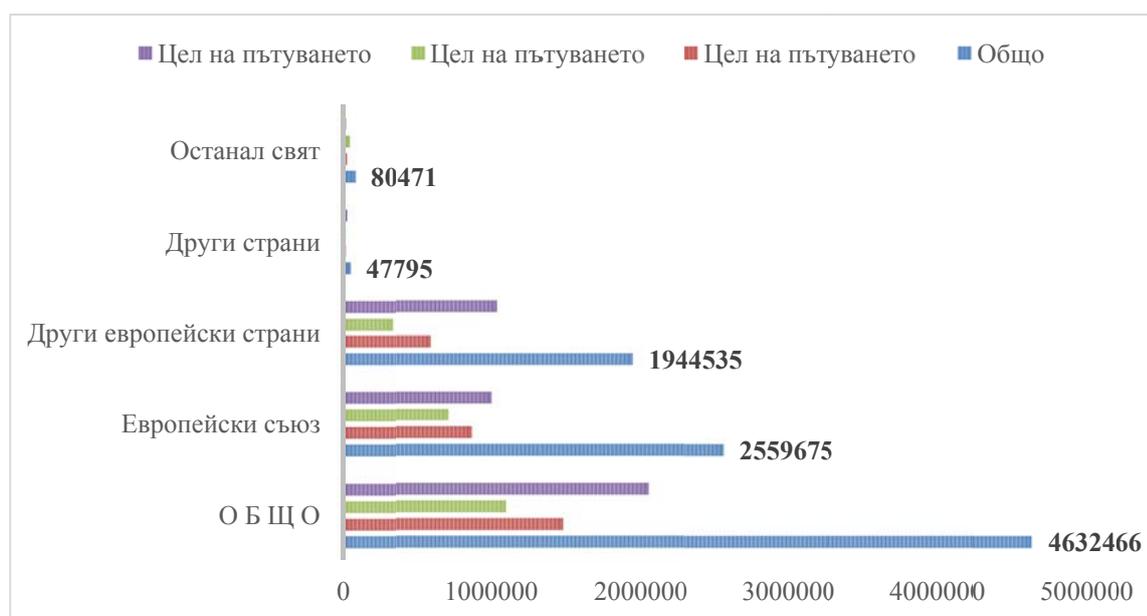
При служебните пътувания има увеличение през 2014 спрямо 2013 при ЕС с 175 105 туристи, при другите европейски страни с 2 022 326 туристи, при другите страни с 318 туристи и при останалия свят с 3 196 туристи.

При другите пътувания има увеличение през 2014 спрямо 2013 при ЕС с 428 231 туристи, при другите страни с 8 107 туристи и при останалия свят с 796 туристи ; и намаление през 2014 спрямо 2013 при другите европейски страни с 19 574 туристи.

ЗА 2015 ГОДИНА

Таблица 5

Страни	Общо	Цел на пътуването		
		Почивка и екскурзия	Служебна	Други
О Б Щ О	4632466	1484994	1087493	2050997
Европейски съюз	2559675	861336	706465	991874
Други европейски страни	1944535	589429	326980	1028116
Други страни	47795	12328	11457	24010
Останал свят	80471	21901	42591	15979

Фиг. 5
Източник: НСИ

На фигура 5 по данни на НСИ е представен броя на туристите посетили България за 2015 година по цел на пътуването и по страни. Най-голям спад през 2015 година има при туристите с цел на пътуване почивка и екскурзия.

При почивките и екскурзиите има намаление през 2015 спрямо 2014 при ЕС с 1 383 391 туристи, при другите европейски страни с 1 101 479 туристи, при другите страни с 204 885 туристи и при останалия свят с 357 558 туристи.

При служебните пътувания има увеличение през 2015 спрямо 2014 при другите страни 521 туристи; има намаление през 2015 спрямо 2014 при ЕС с 223 889 туристи, при другите европейски страни 1 906 773 туристи и при останалият свят с 9 734 туристи.

При другите пътувания има увеличение през 2015 спрямо 2014 при другите страни с 3 819 туристи; има намаление през 2015 спрямо 2014 при ЕС с 1 264 190

туристи, при другите европейски страни с 122 138 туристи и при останалия свят с 216 658 туристи.

ЗА 2016 ГОДИНА

Таблица 6

Страни	Общо	Цел на пътуването		
		Почивка и екскурзия	Служебна	Други
О Б Щ О	10604396	4484248	971735	3256838
Европейски съюз	6208793	2427379	1077281	2704133
Други европейски страни	2138469	1267844	140381	730244
Други страни	298718	266994	13767	17957
Останал свят	717958	421753	69730	226475

Фиг. 6

Източник: НСИ

На фигура 6 по данни на НСИ е показан броя на туристите, посетили България през 2016 година – по цел на пътуването и по страни. 16,2% ръст в броя на чуждестранните туристи, посетили България през периода януари - декември 2016 г. спрямо същия период на 2015 г. Най-много туристи има от ЕС и другите европейски страни с цел почивка и екскурзия, служебни и други пътувания.

През последната изследвана година 2016 спрямо първата изследвана година 2011 при почивките и екскурзиите има увеличение при другите европейски страни с 169 016 туристи, при другите страни с 60 928 туристи и при останалия свят с 235 527 туристи; и намаление през 2016 спрямо 2011 при ЕС с 565 749 туристи.

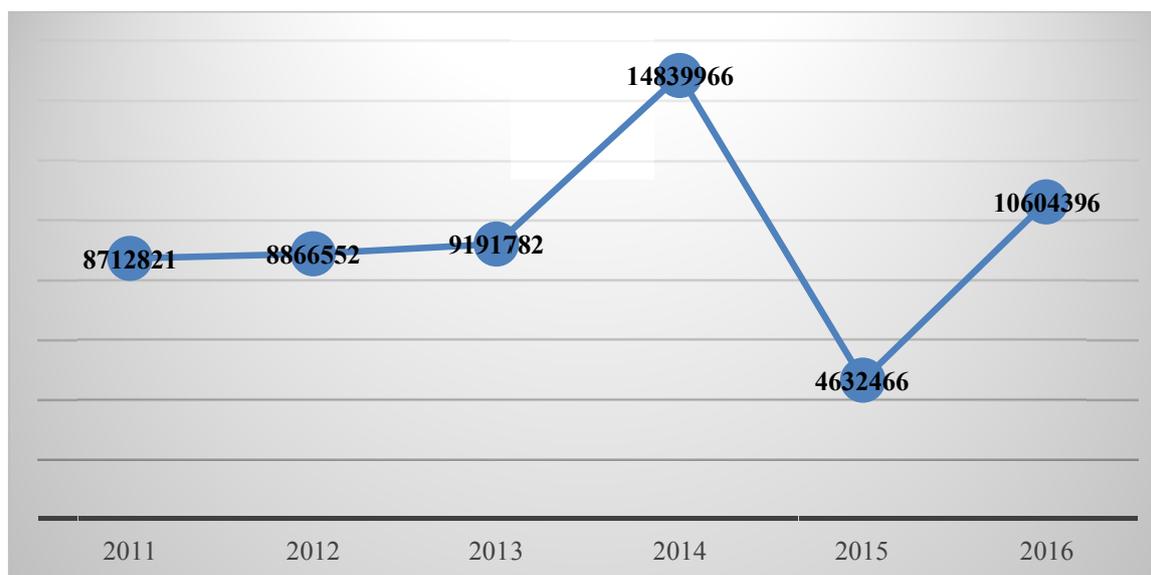
През последната изследвана изследвана година 2016 спрямо първата изследвана година 2011 при служебните пътувания има увеличение при ЕС с 275 276 туристи, при другите европейски страни с 10 322 туристи, при другите страни с 2 565 туристи и при останалия свят с 41 261 туристи.

През последната изследвана година 2016 спрямо първата изследвана година 2011 при другите пътувания има увеличение при ЕС с 958 317 туристи и при другите страни с 5 706 туристи; през 2016 спрямо 2011 има намаление при другите европейски страни с 515 604 туристи и при останалия свят с 26 448 туристи.

2. СРАВНЕНИЕ НА ОБЩИЯ БРОЙ ЧУЖДЕСТРАННИ ТУРИСТИ, ПОСЕТИЛИ БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ РАЗГЛЕЖДАНИТЕ ШЕСТТЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ ГОДИНИ

Таблица 2.1

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Общо	8712821	8866552	9191782	14839966	4632466	10604396

Фиг. 2.1

Източник: Министерството на туризма

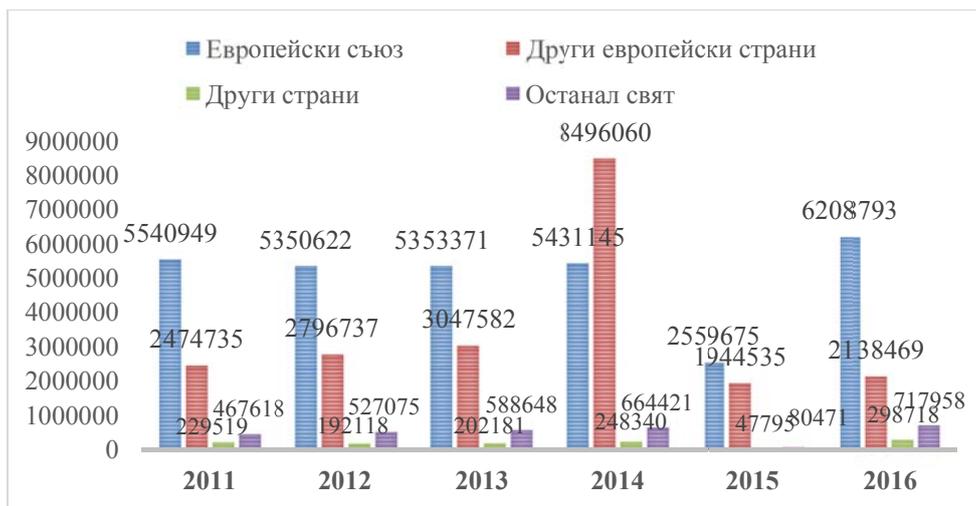
На фигура 2.1 по данни на Министерството на туризма е направено сравнение на общия брой чуждестранни туристи, посетили България през разглежданите шест последователни години. През периода 2011- 2016 година най-много туристически пътувания с различни цели на пътуване имаме през 2014. След това през 2015 те намаляват с 10 207 500.

През последната изследвана година 2016 спрямо първата изследвана година 2011 има увеличение в общия брой чуждестранни туристи с 1 891 575 туристи.

3. СЪПОСТАВЯНЕ НА БРОЯ ЧУЖДЕСТРАНИИ ТУРИСТИ ЗА ШЕСТТЕ РАЗГЛЕЖДАНИ ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ ГОДИНИ

Таблица 3.1

СТРАНИ	2011	2012	2013	2014	2015	2016
О Б Щ О	8712821	8866552	9191782	14839966	4632466	10604396
Европейски съюз	5540949	5350622	5353371	5431145	2559675	6208793
Други европейски страни	2474735	2796737	3047582	8496060	1944535	2138469
Други страни	229519	192118	202181	248340	47795	298718
Останал свят	467618	527075	588648	664421	80471	717958

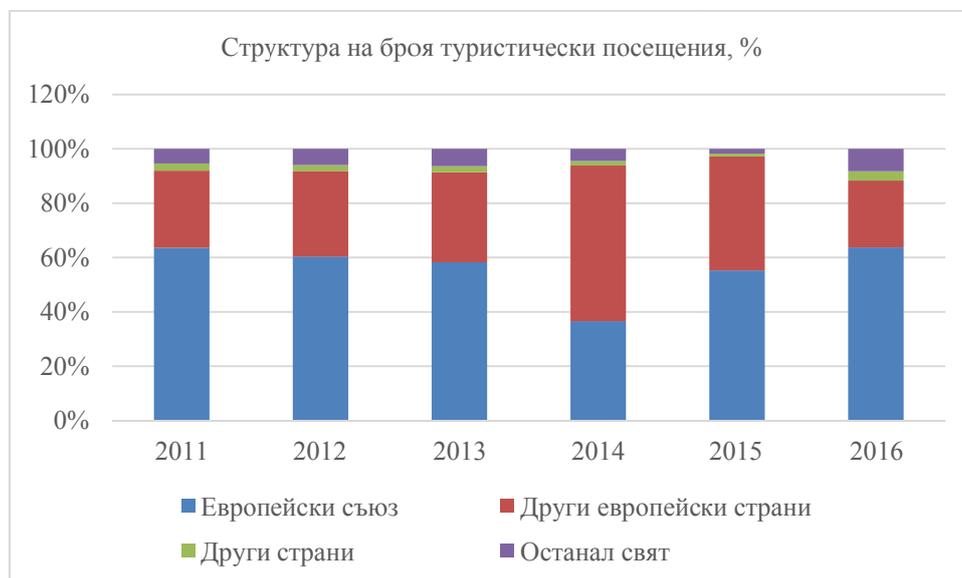
Фиг. 3.1

Източник: Министерството на туризма

На фигура 3.1 е представено съпоставяне на броя чуждестранни туристи за шестте разглеждани последователни години.

Най-много чуждестранни туристи има от ЕС и други европейски страни през периода 2011-2016 година. През 2014 най-много чуждестранни страни има от другите европейски страни 8 496 060 млн. През 2016 година най-много туристи има от ЕС 6 208 793 млн. През периода 2011-2016 година най-малко чуждестранни туристи има от другите страни и останалият свят.

4. СТРУКТУРА НА БРОЯ ТУРИСТИЧЕСКИ ПОСЕЩЕНИЯ В %

Фигура 4.1

Източник: НСИ

На фигура 4.1 е показана структурата на броя туристически посещения в %. Най-много туристически посещения в България през 2012 година има от Европейския съюз и други европейски страни. През 2012 година 60% от туристическите посещения в България са от Европейския съюз като в сравнение с 2011 година са намалели с 4%. И 32% от другите европейски страни като при тях също се наблюдава намаление с 4% спрямо 2011 година. Има увеличение в туристическите посещения в България през 2012 година от страните от останалият свят с 1% и намаление в посещенията от другите

страни с 1%.

През 2014 година в сравнение с 2013 година туристическите посещения в България от страните от Европейския съюз са намалели с 21%, а туристическите посещения в България от другите европейски страни са се увеличили 2014 година в сравнение с 2013 година с 24%.

През 2015 година имаме намаление в посещенията в сравнение с 2014 година в страните от останалия свят с 2%, в другите страни с 1% и в другите европейски страни - 15%. Наблюдава се и увеличение през 2015 година в страните от европейския съюз с 18%.

5. ИЗМЕНЕНИЕ НА БРОЯ ЧУЖДЕСТРАННИ ТУРИСТИ ПОСЕТИЛИ Р. БЪЛГАРИЯ

Фигура 5.1
Източник: НСИ

На фигура 5.1 е представено изменението на броя чуждестранни туристи посетили Република България по години. През периода 2012- 2014 има увеличение в измението на броя чуждестранни туристи посетили България. През 2015 има отрицателно изменение в броя на чуждестранните туристи, като през 2015 в сравнение с миналата година 2014 те са намалели с 10 207 500.

ЛИТЕРАТУРА:

- [1.] Статистически данни от НСИ.
- [2.] Министерство на туризма

STATISTICAL ANALYSIS AND EVALUATION OF TOURIST TRIPS FROM ABROAD TO BULGARIA

Mirela Mihaylova, Natali Mihaylova, Simona Dankova, Miglena Dimitrova
mimi9210@abv.bg; natty_mz@abv.bg; simonnabee@abv.bg; azzazaz@abv.bg

*University of Transport Todor Kableshkov,
1574 Sofia, str. Geo Milev №158,
BULGARIA*

Key words: *transport, statistical analysis and evaluation of tourist trips from abroad to Bulgaria*

Abstract: *Tourism is important in social and economic terms. Thanks to it, human health and employability are stabilizing and jobs are emerging that are sometimes the main source of income for a particular settlement and improve it's living standards. On a personal level, the travels people take often enrich their linguistic, cognitive and social culture.*